

ความต้องการและการใช้สารนิเทศของอาจารย์และนักศึกษา
คณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยเอกชน

นางสาว ลาฟิ่ง พวงบางโพ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-584-334-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

INFORMATION NEEDS AND USES OF FACULTY MEMBERS AND STUDENTS OF BUSINESS
ADMINISTRATION FACULTIES IN PRIVATE UNIVERSITIES

Miss Lumpueng Pungbangpo

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Library Science
Graduate School
Chulalongkron University

1994

ISBN 974-584-334-2

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภาษาอังกฤษในกรอบสี่เหลี่ยมเพียงแผ่นเดียว

ลำพิ่ง พวงบางโพ : ความต้องการและการใช้สารสนเทศของอาจารย์และนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจในมหาวิทยาลัยเอกชน (INFORMATION NEEDS AND USES OF FACULTY MEMBERS AND STUDENTS OF BUSINESS ADMINISTRATION FACULTIES IN PRIVATE UNIVERSITIES) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.นงลักษณ์
ไม่หน่ายกิจ, 213 หน้า. ISBN 974-584-334-2

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศ ความต้องการสารสนเทศ วิธีการแสวงหาสารสนเทศและปัญหาในการแสวงหาสารสนเทศ แหล่งสารสนเทศที่ใช้ การใช้และความต้องการบริการสารสนเทศ และปัญหาในการใช้บริการสารสนเทศของอาจารย์และนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอกชน 9 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม ซึ่งส่งไปให้อาจารย์ 282 คน และ นักศึกษา 411 คน ได้รับแบบสอบถามคืนจากอาจารย์ 182 คน (64.53%) และนักศึกษา 408 คน (99.27%)

ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์หลักในการใช้สารสนเทศเพื่อการเรียนการสอนในขณะที่นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้สารสนเทศเพื่อการทำรายงาน อาจารย์และนักศึกษาต้องการสารสนเทศแต่ละเนื้อหาวิชาในรูปแบบตำราวิชาการที่เป็นภาษาไทยในระดับค่อนข้างมาก อาจารย์ใช้วิธีการค้นจากบัตรรายการและทรัพยากรส่วนตัวในระดับค่อนข้างมาก ในขณะที่นักศึกษาใช้วิธีการค้นจากบัตรรายการ การหยิบหนังสือเอกสารจากชั้นโดยไม่ได้ใช้บัตรรายการและบัตรบรรณนิวารสารในระดับค่อนข้างมาก ปัญหาที่พบในการแสวงหาสารสนเทศของทั้งอาจารย์และนักศึกษาคณะส่วนใหญ่ คือ ไม่มีสารสนเทศที่ต้องการเพราะมีผู้ยืมหรือหายไป สำหรับแหล่งสารสนเทศพบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ใช้ทรัพยากรส่วนตัวและใช้ห้องสมุดกลางของมหาวิทยาลัยในระดับค่อนข้างมาก ในขณะที่นักศึกษาใช้ห้องสมุดกลางของมหาวิทยาลัยในระดับค่อนข้างมาก การพิจารณาเลือกใช้แหล่งสารสนเทศนั้นพบว่าอาจารย์เลือกใช้แหล่งสารสนเทศใกล้ตัวเป็นอันดับแรก ส่วนนักศึกษาเลือกใช้แหล่งที่มีสารสนเทศมากเป็นหลัก สำหรับการให้บริการสารสนเทศ อาจารย์ทุกคนให้บริการยืม-คืน ส่วนนักศึกษาใช้บริการอ่านในห้องสมุด ปัญหาในการให้บริการสารสนเทศของอาจารย์และนักศึกษาคณะพบว่าสารสนเทศในสาขาที่ต้องการมีไม่เพียงพอ เก่าและล้าสมัยตลอดจนระบบการจัดเก็บทรัพยากรห้องสมุดไม่มีประสิทธิภาพพอทำให้ยากแก่การค้นหา

ภาควิชา ..... บรรณารักษศาสตร์
สาขาวิชา ..... บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิสิต ..... กิ่งก้าง พวงบางโพ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... nongnuchanda
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

##C210490 : MAJOR LIBRARY SCIENCE AND INFORMATION SCIENCE

KEY WORD : INFORMATION NEEDS/INFORMATION USES/BUSINESS ADMINISTRATION

LUMPUENG PUNGBANGPO : INFORMATION NEEDS AND USES OF FACULTY MEMBERS
AND STUDENTS OF BUSINESS ADMINISTRATION FACULTIES IN PRIVATE

UNIVERSITIES. THESIS ADVISOR : ASSIST.PROF.NONGLAK MINAIKIT, Ph.D.

213 PP. ISBN 974-584-334-2

The purposes of this research were to study the objectives of information uses, information needs, information seeking, information sources, and the uses and needs for information services of the business administration faculty members and students in 9 private universities. The questionnaires were distributed to 282 faculties and 411 students, of which 182 (64.30%) and 408 (99.27%) respectively were returned.

The research results showed that most faculties used information for teaching while most students used information for class-report. Both faculties and students needed information in each subject in textbook form which was written in Thai language at high level. Faculties used information by searching through card catalog and personal resources at high level, while students used information by searching from card catalog and from browsing the book shelves without using card catalog and periodical indexes at high level. The problem encountered by most faculties and students was the lack of needed information. Most faculty members used personal resources and central library at high level while most students used central library at high level. Faculty members used information sources closed to them at first choice while student used information sources which contain large amount of information at first choice. All faculties used circulation service at high level while students used reading service at high level. Both faculties and students faced the problems of the inadequacy and obsolescence of needed information; and the inefficiency of the arrangement of library resources which made it difficult to find the needed items.

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์ ..... ลายมือชื่อนิสิต ..... คำทั้ง ..... ท่วงท่วงไพ
สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... นอญ นอญ
ปีการศึกษา 2536 ..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นางลักษณ์ นมหน่ายกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้
คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของการวิจัยมาด้วยดีตลอด ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณ
อย่างสูงมา ณ ที่นี้

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ บิดา-มารดา ซึ่งสนับสนุนในด้านการเงิน
และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมุติฐาน.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	7
คำอธิบายศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	7
2 ปรัชญาบรรณกรรม.....	9
ความหมายและความสำคัญของสารนิเทศ.....	9
ความสำคัญของการศึกษาผู้ใช้.....	12
ความหมายของสารนิเทศธุรกิจ.....	13
รูปแบบของสารนิเทศธุรกิจ.....	14

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
เนื้อหาของสารนิเทศธุรกิจ.....	19
ฐานข้อมูลสารนิเทศธุรกิจ.....	22
งานวิจัยเกี่ยวกับความต้องการสารนิเทศธุรกิจ.....	25
งานวิจัยเกี่ยวกับความต้องการและการใช้สารนิเทศ ของอาจารย์และนักศึกษา.....	26
การเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจในมหาวิทยาลัยเอกชน.....	30
ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชน.....	38
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	48
สมมุติฐานของการวิจัย.....	48
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา.....	49
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	53
การสร้างแบบสอบถาม.....	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
การเสนอผลการวิจัยและสรุปผล.....	58
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
ตอนที่ 1 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและได้รับคืนแยกตามสถาบัน.....	60
ตอนที่ 2 วัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ.....	64
ตอนที่ 3 ความต้องการสารนิเทศด้านเนื้อหา รูปแบบ ภาษาและ ความทันสมัย.....	69

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 4 วิธีการแสวงหาสารนิเทศและปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศ	
แหล่งสารนิเทศที่ใช้.....	127
ตอนที่ 5 การใช้และความต้องการบริการสารนิเทศและปัญหา	
ในการใช้บริการสารนิเทศ.....	142
5 ผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	153
บรรณานุกรม.....	159
ภาคผนวก.....	164
ภาคผนวก ก แบบสอบถามสำหรับอาจารย์.....	165
ภาคผนวก ข แบบสอบถามสำหรับนักศึกษา.....	169

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่	
1 สาขาวิชาที่เปิดสอนในคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอกชน.....	36
2 จำนวนหน่วยกิตที่เรียนของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอกชน.....	37
3 จำนวนเนื้อที่ จำนวนที่นั่ง และจำนวนบุคลากรของห้องสมุดมหาวิทยาลัย เอกชน.....	39
4 จำนวนทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชน (สิ่งพิมพ์).....	41
5 จำนวนทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชน (โสตทัศนวัสดุ).	42
6 จำนวนทรัพยากรสารสนเทศสำหรับคณะบริหารธุรกิจ (สิ่งพิมพ์).....	43
7 จำนวนทรัพยากรสารสนเทศสำหรับคณะบริหารธุรกิจ (โสตทัศนวัสดุ).....	44
8 บริการสารสนเทศ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชน.....	46
9 การนำคอมพิวเตอร์มาใช้กับงานห้องสมุดของห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชน..	47
10 จำนวนประชากรที่เป็นอาจารย์แยกตามสถาบัน.....	50
11 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาแยกตามสถาบัน.....	52
12 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและได้รับจําแนกตามสถาบัน.....	61
13 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับจําแนกตามสถาบัน.....	63
14 วัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศของอาจารย์.....	65
15 วัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศของนักศึกษา.....	68
16 ความต้องการสารสนเทศเนื้อหาด้านการโรงแรมของอาจารย์.....	71

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
17 ความต้องการสารสนเทศเนื้อหาด้านการโรงแรมของนักศึกษา.....	74
18 ความต้องการสารสนเทศเนื้อหาด้านการเลขานุการของอาจารย์.....	76
19 ความต้องการสารสนเทศเนื้อหาด้านการเลขานุการของนักศึกษา.....	79
20 ความที่ต้องการสารสนเทศเนื้อหาด้านการจัดการของอาจารย์.....	82
21 ความต้องการสารสนเทศเนื้อหาด้านการจัดการของนักศึกษา.....	84
22 ความต้องการสารสนเทศเนื้อหาด้านการบัญชีของอาจารย์.....	87
23 ความต้องการสารสนเทศเนื้อหาด้านการบัญชีของนักศึกษา.....	90
24 ความต้องการสารสนเทศเนื้อหาด้านการบริหารทั่วไปของอาจารย์.....	92
25 ความต้องการสารสนเทศเนื้อหาด้านการบริหารทั่วไปของอาจารย์.....	95
26 ความต้องการสารสนเทศเนื้อหาด้านการบริหารงานบุคคลของอาจารย์.....	98
27 ความต้องการสารสนเทศเนื้อหาด้านการบริหารงานบุคคลของนักศึกษา.....	101
28 ความต้องการสารสนเทศเนื้อหาด้านการตลาดของอาจารย์.....	103
29 ความต้องการสารสนเทศเนื้อหาด้านการตลาดของนักศึกษา.....	106
30 ความต้องการสารสนเทศเนื้อหาด้านการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ ของอาจารย์.....	109
31 ความต้องการสารสนเทศเนื้อหาด้านการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ ของนักศึกษา.....	112
32 ความต้องการสารสนเทศเนื้อหาด้านคอมพิวเตอร์ธุรกิจของอาจารย์.....	115
33 ความต้องการสารสนเทศเนื้อหาด้านคอมพิวเตอร์ธุรกิจของนักศึกษา.....	117
34 ความต้องการสารสนเทศเนื้อหาการบริหารธุรกิจของอาจารย์.....	120
35 ความต้องการสารสนเทศเนื้อหาการบริหารธุรกิจของนักศึกษา.....	122
36 สรุปเนื้อหา รูปแบบ ภาษาและความทันสมัยของสารสนเทศที่อาจารย์ต้องการ	124
37 สรุปเนื้อหา รูปแบบ ภาษาและความทันสมัยของสารสนเทศที่นักศึกษาต้องการ	127

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
38	วิธีการแสวงหาสารนิเทศของอาจารย์..... 131
39	วิธีการแสวงหาสารนิเทศของนักศึกษา..... 133
40	ปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศของอาจารย์..... 135
41	ปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศของนักศึกษา..... 136
42	การใช้แหล่งสารนิเทศของอาจารย์..... 139
43	การใช้แหล่งสารนิเทศของนักศึกษา..... 140
44	ข้อพิจารณาในการเลือกใช้แหล่งสารนิเทศของอาจารย์..... 142
45	ข้อพิจารณาในการเลือกใช้แหล่งสารนิเทศของนักศึกษา..... 144
46	การใช้บริการสารนิเทศของอาจารย์..... 146
47	การใช้บริการสารนิเทศของนักศึกษา..... 147
48	ความต้องการบริการสารนิเทศของอาจารย์..... 149
49	ความต้องการบริการสารนิเทศของนักศึกษา..... 151
50	ปัญหาในการใช้บริการสารนิเทศของอาจารย์..... 152
51	ปัญหาในการใช้บริการสารนิเทศของนักศึกษา..... 154